

N:o 24.

Ank. till Riksd. Kansli den 7 April 1879, kl. 2 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut beträffande Utskottets Utlåtande N:o 4, öfver Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förordningar angående tillsättning af presterliga tjänster samt angående förbrytelse af prest och om laga domstol i sådana mål.

I Utlåtandet N:o 4 hemställde Lag-Utskottet,
i *första punkten*: att Riksdagen, med förklaring, att Kongl. Maj:ts ofvan nämnda nådiga proposition, i hvad den rörde förslag till förordning angående tillsättning af presterliga tjänster, icke kunde i oförändradt skick bifallas, måtte för sin del godkänna ett förslag till förordning i ämnet af ett i vissa delar förändradt innehåll, samt

i *andra punkten*: att den Kongl. propositionen, i hvad den innefattade förslag till förordning angående förbrytelse af prest och om laga domstol i sådana mål samt förslag angående tillägg till 25 kap. Strafflagen, måtte af Riksdagen bifallas.

Hvad angår Utskottets hemställan i *första punkten*, så hafva Kamrarne, enligt till Utskottet ankomna protokollsutdrag, med godkännande af öfverskriften och ingressen samt öfriga §§ i det af Utskottet framlagda förslag till förordning, beträffande här nedan upptagna §§ stannat i skiljaktiga beslut, enligt hvilka beslut dessa §§ skulle erhålla följande olika lydelse:

Enligt

Första Kammarens**Andra Kammarens**

beslut:

§ 11.

Vid förslags upprättande skall biskopen, eller den hans ställe företräder, först afgifva sitt utlåtande öfver de sökande efter de i § 9 föreskrifna grunder och med angifvande af den ordning, i hvilken han finner dem böra uppföras; hvarefter skall röstas om hvar förslagsrum särskildt, från det första och vidare nedåt, och varde på hvar rum uppförd den, som dertill erhållit mer än hälften af de afgifna rösterna. Har vid sådan omröstning icke någon erhållit mer än hälften af de afgifna rösterna, skall ny omröstning anställas mellan de två, hvilka högsta röstetalet tillfallit, dervid, i händelse af lika röster, ordförandens röst gifver utslaget. Lag samma vare, der flera än två erhållit sådant röstetal, att företrädet dem emellan är oafgjordt.

Vid omröstning till förslag skall röstas om hvar förslagsrum särskildt, från det första och vidare nedåt, och varde på hvar rum uppförd den, som dertill erhållit mer än hälften af de afgifna rösterna. Har vid sådan omröstning icke någon erhållit mer än hälften af de afgifna rösterna, skall ny omröstning anställas mellan de två, hvilka högsta röstetalet tillfallit. Hafva flera än två erhållit sådant röstetal, att företrädet dem emellan är oafgjordt, då skall först mellan dem skiljas genom särskild omröstning, hvarvid i händelse af lika röster ordförandens röst gifver utslaget.

§ 13.

1. = Utskottets förslag.

2. Finnas ej heller efter andra ansökningstidens förlopp tre behöriga sökande, skall domkapitlet på förslag

2. Finnas ej heller efter andra ansökningstidens förlopp tre behöriga sökande, skall domkapitlet på för-

uppföra den eller de sökande, som sig anmält och pröfvas behörige, samt låta å kyrkostämma inhemta vederbörande församlings yttrande, huruvida hon med det ofullständiga förslaget åtnöjes. Förklarar sig församlingen med förslaget nöjd, och är vid annan presterlig tjänst än kyrkoherdetjänst endast en å förslaget uppförd, varde det förklarande lika med val ansedt; är det kyrkoherdetjänst, eller äro vid annan presterlig tjänst två å förslaget uppförde, vidtage domkapitlet i vanlig ordning de åtgärder, som för tjänstens besättande ytterligare erfordras. Har hvarken vid första eller andra ansöknings-tidens utgång behörig sökande sig anmält, eller nöjes församlingen icke å ofullständigt förslag, anmäle domkapitlet förhållandet hos Konungen och afbide hans beslut.

slag uppföra den eller de sökande, som sig anmält och pröfvas behörige, samt låta å kyrkostämma inhemta vederbörande församlings yttrande, huruvida hon med det ofullständiga förslaget åtnöjes. Förklarar sig församlingen med förslaget nöjd, vidtage domkapitlet de åtgärder, som för tjänstens besättande ytterligare erfordras. Har hvarken vid första eller andra ansöknings-tidens utgång behörig sökande sig anmält, eller nöjes församlingen icke å ofullständigt förslag, anmäle domkapitlet förhållandet hos Konungen och afbide hans beslut.

§ 26.

1. Rösträtt vid prestval tillkommer en hvar, som i församling, der sådant val skall anställas, eger rättighet att i kyrkostämmas öfverläggningar och beslut deltaga; och gälle vid valet i afseende på röstberäkning samt rösträtts utöfning och öfverlåtande på annan person hvad för kyrkostämma är stadgadt; dock med den jemkning i församling å landet, att rösträtt, som tillkommer någon för andra beskattningsföremål än fastighet, icke må åtnjutas för mera än en femtedel af det röstetal, hvilket eljest bort tillkomma honom

1. Rösträtt vid prestval tillkommer en hvar, som i församling, der sådant val skall anställas, eger rättighet att i kyrkostämmas öfverläggningar och beslut deltaga; och gälle vid valet i afseende på röstberäkning samt rösträtts utöfning och öfverlåtande på annan person hvad för kyrkostämma är stadgadt; dock med den jemkning i församling å landet, att icke någon må med rösträtt i valet deltaga för större röstetal, än som motsvarar en femtiondedel af församlingens hela röstetal å kyrkostämma. Uppkommer vid

enligt den för omröstning å kyrkostämman gällande röstgrund och att icke heller någon må med rösträtt, hvarom nu sagdt är, i valet deltaga för större röstetal, än som motsvarar en femtiondedel af församlingens hela röstetal å kyrkostämman. Uppkommer vid den beräkning af rösträtt bråktal, skall det bortfalla.

den beräkning af rösträtt bråktal, skall det bortfalla.

2. } = Utskottets förslag.
3. }

§ 27.

1. På frågodag för beredande af val till kyrkoherdetjenst ege församlingen, om hon det önskar, begära att uppgifven prestman skall såsom fjerde profpredikant på förslaget uppföras, och må fråga härom väckas allenast af den, som i den justerade vallängden upptagen och sjelf tillstädes är. *Begäres till annan presterlig tjenst fjerde profpredikant, varde frågan ej upptagen.*

1. På frågodag ege församlingen, om hon det önskar, begära att uppgifven prestman skall såsom fjerde profpredikant på förslaget uppföras, och må fråga härom väckas allenast af den, som i den justerade vallängden upptagen och sjelf tillstädes är.

2. = Utskottets förslag.

3. Har vid sådan omröstning, då fråga är om kyrkoherdetjenst, hvars tillsättning är Konungen förbehållen, mera än hälften af de i omröstningen deltagande, och då fråga är om *konsistoriel kyrkoherdetjenst*, mera än hälften af hela antalet af de i den justerade vallängden uppförde röstberättigade förenat sig att till fjerde profpredikant begära samme prestman, uppskjutes förrättningen, till dess domkapitlet vidare förordnat. I annat fall vare frågan om fjerde profpredikant förfallen.

3. Har vid sådan omröstning, då fråga är om kyrkoherdetjenst, hvars tillsättning är Konungen förbehållen, mera än hälften af de i omröstningen deltagande, och då fråga är om *annan presterlig tjenst*, mera än hälften af hela antalet af de i den justerade vallängden uppförde röstberättigade förenat sig att till fjerde profpredikant begära samme prestman, uppskjutes förrättningen, till dess domkapitlet vidare förordnat. I annat fall vare frågan om fjerde profpredikant förfallen.

4. } = Utskottets förslag.
5. }

6. *Har, då fråga är om konsistoriel kyrkoherdetjenst, församlingen, på sätt nu är sagdt, till fjerde profpredikant kallat prestman, som behörig är, och har den prestman kallelsen emottagit, skall med tjänstens tillsättande vidare förfaras som om regal kyrkoherdetjenst finnes stadgad.*

Enligt § 63 mom. 2 Riksdagsordningen tillkommer det Lag-Utskottet att söka sammanjemka de olika beslut, hvori Kamrarne sålunda stannat, och med förslag derom till Kamrarne inkomma.

Utskottet får då först, beträffande § 11, hemställa,

1) att Kamrarne ville, med frånträdande af sina beslut angående § 11, godkänna följande lydelse af denna §:

»Vid omröstning till förslag skall röstas om hvart förslagsrum särskildt, från det första och vidare nedåt, och varde på hvart rum uppförd den, som dertill erhållit mer än hälften af de afgifna rösterna. Har vid sådan omröstning icke någon erhållit mer än hälften af de afgifna rösterna, skall ny omröstning anställas mellan de två, hvilka högsta röstetalet tillfallit, dervid, i händelse af lika röster, ordförandens röst gifver utslaget. Lag samma vare, der flera än två erhållit sådant röstetal, att företrädet dem emellan är oafgjordt.»

Beträffande § 26, i hvad den stadgar om rösträtt vid prestval å landet, hafva Kamrarne, under godkännande af principen af samma rösträtt som å kyrkostämma, antagit, Första Kammaren för rösträtt, som å kyrkostämma tillkommer någon för andra beskattningsföremål än fastighet, dels reduktion till $\frac{1}{6}$ af det enligt nämnda princip honom tillkommande röstetal, dels ock ett relativt maximum af $\frac{1}{50}$ af församlingens hela röstetal å kyrkostämma, men Andra Kammaren allenast ett för *all* rösträtt gällande relativt maximum af $\frac{1}{50}$ af församlingens röstetal å kyrkostämma. Utskottet finner dessa skiljaktiga meningar lämpligen kunna så sammanjemkas, att för rösträtt vid prestval å landet rösträtten vid

kyrkostämman lägges till grund, men att för rösträtt, som tillkommer någon för andra beskattningsföremål än *jordbruksfastighet*, stadgas dels nedläggning i allmänhet till $\frac{1}{5}$ af rösträtten, dels ock ett relativt maximum af $\frac{1}{60}$ af församlingens hela röstetal; och hemställer Utskottet sålunda,

2) att Kamrarna, med frånträdande af sina förut fattade beslut angående § 26 mom. 1, måtte antaga följande lydelse af samma moment:

»Rösträtt vid prestval tillkommer en hvar, som i församling, der sådant val skall anställas, eger rättighet att i kyrkostämman öfverläggningar och beslut deltaga; och gälla vid valet i afseende på röstberäkning samt rösträtts utöfning och öfverlåtande på annan person hvad för kyrkostämman är stadgadt; dock med den jemkning i församling å landet, att rösträtt, som tillkommer någon för andra beskattningsföremål än *jordbruksfastighet*, icke må åtnjutas för mera än en femtedel af det röstetal, hvilket eljest bort tillkomma honom enligt den för omröstning å kyrkostämman gällande röstgrund och att icke heller någon må med rösträtt, hvarom nu sagdt är, i valet deltaga för större röstetal, än som motsvarar en femtiondedel af församlingens hela röstetal å kyrkostämman. Uppkommer vid den beräkning af rösträtt bråktal, skall det bortfalla.»

Hvad derefter angår § 27, har Utskottet ansett rättigheten att kalla fjerde profpredikant äfven till komministers- och kapellpredikantsbefattningar böra ur förslaget utgå, i enlighet med hvad Första Kammaren, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts proposition, beslutit, samt i sammanhang härmed § 13 mom. 2 böra erhålla den af Kongl. Maj:t föreslagna lydelse, men deremot har Utskottet funnit sig böra vidblifva sitt af Andra Kammaren godkända förslag om uteslutande af bestämmelsen i den Kongl. propositionen derom, att, derest, då fråga vore om konsistoriel kyrkoherdetjänst, församlingen till fjerde profpredikant kallat prestman, som behörig vore, och denne prestman kallelsen emottagit, med tjänstens tillsättande skulle vidare förfaras som om regal kyrkoherdetjänst funnes stadgadt. Utskottet hemställer derföre,

3) att Andra Kammaren, beträffande § 27 mom. 1 och 3 samt § 13 mom. 2, måtte, med frånträdande af sina förra beslut, instämma i Första Kammarens beslut; samt

4) att Första Kammaren, beträffande § 27 mom. 6 i Kongl. Maj:ts förslag, ville, med frånträdande af sitt förra beslut, biträda Andra Kammarens beslut om nämnda moments uteslutande.

Då, beträffande den Kongl. propositionen, i hvad den angår förslag till förordning angående förbrytelse af prest och om laga domstol i sådana mål, afvensom dit hörande förslag till förordning angående tillägg till 25 kap. Strafflagen, Första Kammaren, i enlighet med Utskottets hemställan, bifallit nämnda tvenne förordningsförslag, men Andra Kam-maren, under bifall till §§ 1—17 samt §§ 19 och 20 i det först nämnda förslaget, afslagit, jemte § 18, öfverskriften och ingressen, samt likaledes afslagit det sist nämnda förslaget, hemställer Utskottet

5) att den Kongl. propositionen, i hvad den innefatar förslag till förordning angående förbrytelse af prest och om laga domstol i sådana mål samt förslag till förordning angående tillägg till 25 kap. Strafflagen, måtte anses vara af Riksdagen afslagen.

Stockholm den 7 April 1879.

På Utskottets vägnar:

H. G. v. GEGERFELT.

Reservationer:

af Herr *Ribbing*, med hvilken Herr *Lothigius* instämt: »Då Utskot-tets betänkande ej kan hafva någon annan betydelse, än den i Riksdags-ordningens § 63 bestämda, anser jag mig, vid anmälan om min från Ut-skottets afvikande mening, endast böra anföra det skäl, att Utskottets be-

tänkande, så affattadt, som det föreligger, alldeles icke sammanjemkar de olika meningar, i hvilka Kamrarne i vissa frågor hörande till förslaget till förordning angående tillsättning af presterliga tjänster stannat. Beträffande §§ 11 och 27 mom. 6 innehåller betänkandet förslag om antagande af Andra Kammarens fattade beslut oförändrade; hvad åter angår de två öfriga frågor, i hvilka Kamrarnes beslut utfallit olika, eller §§ 26 och 27 mom. 1, utgör Utskottets hemställan i sak ett förord för hvad Första Kammaren antagit, allenast med den modifikation vid den förstnämnda af dessa §§, att antalet af dem, som vid prestval ega obegränsad rösträtt, blir något mindre, än hvad i Kongl. Maj:ts *senaste* förslag finnes stadgadt;»

samt af Herr *Sjöbring*.

Herr *Anders Persson* har begärt få antecknadt, att han, till följd af undfången ledighet från riksdagsgöromålen, ej deltagit i Utskottets behandling af detta ärende, och Herr *Johannes Jonson*, att han af enahanda anledning ej öfvervarit justeringen af utlåtandet.
